TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2010. gada 14. oktobrī *

Lieta C-535/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2007. gada 30. novembrī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv R. Zauers [*R. Sauer*] un D. Rekja [*D. Recchia*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Austrijas Republiku, ko pārstāv E. Rīdls [*E. Riedl*] un E. Pirgi [*E. Pürgy*], kā arī K. Drehzele [*K. Drechsel*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — vācu.

ko atbalsta

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], ceturtās palātas priekšsēdētājs, kas veic otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents) un K. Toadere [*C. Toader*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 9. jūlija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2010. gada 25. februāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka:

— saskaņā ar ornitoloģiskiem kritērijiem pareizi nenosakot (*Hanság* teritorija Burgenlandes [*Burgenland*] federālajā zemē) vai nedemarķējot (*Niedere Tauern* teritorija Štīrijas [*Steiermark*] federālajā zemē) skaitliski un lieluma ziņā putnu aizsardzībai vispiemērotākās Austrijas teritorijas kā īpaši aizsargājamas teritorijas (turpmāk tekstā — "ĪAT") atbilstoši Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvas 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 103, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Putnu aizsardzības direktīva") 4. panta 1. vai 2. punktam un

— daļai jau noteiktajām ĪAT neparedzot tiesisko aizsardzību, kas atbilstu Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta un Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā — "Dzīvotņu direktīva") 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar tās 7. pantu, prasībām,

Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šie direktīvu noteikumi.

2 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 26. maija rīkojumu Vācijas Federatīvajai Republikai tika atļauts iestāties lietā Austrijas Republikas prasījumu atbalstam.

Atbilstošās tiesību normas

Putnu aizsardzības direktīva

3 Putnu aizsardzības direktīvas 2. pantā ir noteikts, ka "dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu 1. pantā minēto sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmām kārtām atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim".

4 Putnu aizsardzības direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, ņemot vērā šīs direktīvas 2. pantā minētās prasības, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai pietiekamā mērā saglabātu, uzturētu vai atjaunotu visu savvaļas putnu sugu, kas sastopamas to dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kurām attiecas Līgums, dzīvotņu daudzveidību un teritoriju. Saskaņā ar šī paša panta 2. punkta a) apakšpunktu pasākumi biotopu un dzīvotņu saglabāšanai, uzturēšanai un atjaunošanai ietver tostarp aizsargājamo teritoriju ierīkošanu.

5 Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā un 4. punkta pirmajā teikumā ir noteikts:

"1. Sugām, kuras minētas I pielikumā, jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā.

Šim nolūkam jāapzina:

a) sugas, kurām draud izzušana;

b) sugas, kuras ir [jutīgas] pret dažām izmaiņām savās dzīvotnēs;

c) sugas, kuras savas skaitliski mazās populācijas vai ierobežotās vietējās izplatības dēļ uzskatāmas par retām sugām;

d) citas sugas, kuras īpaši jāsaudzē to dzīvotņu īpatnību dēļ.

Veicot novērtēšanu, par pamatu ņem populācijas attīstības tendences un svārstības.

Kā [ĪAT] šo sugu aizsardzībai dalībvalstis pirmām kārtām nosaka skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, ņemot vērā aizsardzības prasības ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva.

2. Dalībvalstis veic līdzīgus pasākumus attiecībā uz tādu regulāri sastopamu migrējošo sugu vairošanās, spalvu mešanas un ziemošanas vietām, kā arī atpūtas vietām migrācijas maršrutā, kuras nav minētas I pielikumā, ņemot vērā to aizsardzības nepieciešamību ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva. Tālab dalībvalstīm īpaša uzmanība jāvelta mitrāju un pirmām kārtām starptautiski nozīmīgu mitrāju aizsardzībai.

[..]

4. Attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajām aizsargājamām teritorijām dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai nepieļautu dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām, kā arī novērš jebkurus traucējumus putnu dzīvei, ciktāl tie būtiski skar šā panta mērķus. Dalībvalstis cenšas nepieļaut dzīvotņu piesārņošanu vai kaitējuma nodarīšanu tām arī ārpus šīm aizsargājamām teritorijām."

Dzīvotņu direktīva

6 Dzīvotņu direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tiek izveidots saskaņots Eiropas ekoloģiskais tīkls, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, ar nosaukumu *Natura 2000*, kurā ietilpst arī ĪAT, ko dalībvalstis klasificējušas kā tādas atbilstoši Putnu aizsardzības direktīvas noteikumiem.

7 Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem."

8 Saskaņā ar šīs direktīvas 7. pantu "no šīs direktīvas 6. panta 2., 3. un 4. punkta izrietošās saistības aizstāj visas saistības, kas izriet no [Putnu aizsardzības] Direktīvas [..] 4. panta 4. punkta pirmā teikuma un kas attiecas uz teritorijām, kuras klasificētas saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu vai līdzīgā veidā atzītas saskaņā ar 4. panta 2. punktu, jaunajām saistībām stājoties spēkā ar šīs direktīvas ieviešanas datumu vai ar tādas klasifikācijas vai atzīšanas datumu, ko dalībvalsts veic saskaņā ar [Putnu aizsardzības] Direktīvu [..], ja pēdējais ir vēlāks datums".

Pirmstiesas procedūra

9 2001. gada 23. oktobrī Komisija nosūtīja Austrijas Republikai brīdinājuma vēstuli, kurā tā norādīja, ka šī pēdējā minētā nav klasificējusi kā ĪAT skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, it īpaši attiecībā uz *Hanság* teritorijas noteikšanu un *Niedere Tauern* teritorijas demarķēšanu. Komisija turklāt apgalvoja, ka šī dalībvalsts nav pilnībā izpildījusi Putnu aizsardzības direktīvas prasības par ĪAT tiesiskās aizsardzības nodrošināšanu Austrijā.

10 Austrijas Republika uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja, Komisijai nosūtot tostarp sarakstu ar dažādām putnu aizsardzības zonām un to tiesiskās aizsardzības režīmu. To darot, tā uzsvēra, ka noteiktas ĪAT ir pilnībā vai daļēji noteiktas par nacionālajiem parkiem, dabas rezervātiem, ainavas aizsardzības teritorijām, dabas mantojumu vai miera un klusuma zonām un ka pastāv dažādās federālajās zemēs pieņemti likumi vai noteikumi saistībā ar dabas aizsardzību.

11 Pēc tam Komisija 2004. gada 18. oktobrī Austrijas Republikai nosūtīja papildu brīdinājuma vēstuli, ar to aizstājot pirmo brīdinājuma vēstuli un uzsverot, ka ĪAT klasificēšana un demarķēšana joprojām nav pareizi veiktas un ka iztrūkst šo zonu konkrēta tiesiskā aizsardzība. Komisija it īpaši atzīmēja, ka *Hanság* teritorija joprojām nav klasificēta kā ĪAT un ka joprojām nav notikusi *Niedere Tauern* teritorijas paplašināšana. Komisija arī atzīmēja, ka putnu aizsardzības zonas Austrijā būtībā vai nu aizsargā salīdzinoši veci noteikumi, vai arī — dažos gadījumos — tām vispār trūkst tiesiskās aizsardzības. Vairumā aizsardzības instrumentu konkrēts mērķis aizsargāt un saudzēt aizsargājamās un saudzējamās putnu sugas neesot atrodams. Šajā ziņā, pēc Komisijas domām, tiesiskajam regulējumam katrā ziņā ir jāietver vismaz paskaidrojums par mērķi īpaši aizsargāt putnus, un tas tā esot arī tad, ja aizsardzības līmenis, izmantojot aizliegumu iejaukties un aizsardzības pienākumu, principā ir pietiekams.

12 Ar 2004. gada 21. decembra vēstuli Austrijas Republika iesniedza savus apsvērumus, tostarp par attiecīgo teritoriju tiesisko aizsardzību, sniedzot vispārēja rakstura paskaidrojumus, kā arī konkrētus paskaidrojumus par dažādām federālajām zemēm. Saistībā ar minēto šī dalībvalsts apgalvoja, ka tas, vai tiesību aktā, kas ir aizsardzības instruments, ir skaidra norāde par mērķi aizsargāt un saudzēt, nevar būt noteicošais.

13 Nebūdama apmierināta ar Austrijas Republikas apsvērumiem, Komisija 2006. gada 15. decembrī šai dalībvalstij nosūtīja argumentētu atzinumu, to aicinot izpildīt savus pienākumus divu mēnešu termiņā pēc šī paziņojuma saņemšanas. Tajā bija norādīts, ka attiecībā uz *Hanság* un *Niedere Tauern* teritorijām šī dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus. Attiecībā uz attiecīgo aizsargāto zonu tiesisko statusu bija precizēts, ka vispārīgi, t.i., arī gadījumā, ja ĪAT sakrīt ar jau pastāvošu dabas rezervātu, uz ko jau attiecas stingrāka valsts vai reģionāla līmeņa tiesiskā aizsardzība, aizsardzības mērķu, proti, mērķu, kas attiecas gan uz putnu sugām un īpašajām prasībām to aizsardzībai, gan uz to dzīvotņu atjaunošanu, iekļaušanai līdz ar atbilstošajiem pasākumiem un pienākumiem jābūt tiesiskā regulējuma par šīm aizsargājamajām teritorijām būtiskai sastāvdaļai. Taču lielai daļai ĪAT trūkstot jebkāda konkrēta tiesiskā regulējuma, kura mērķis būtu īpaša attiecīgo putnu aizsardzība.

14 Tā kā atbildei uz šo argumentēto atzinumu sniegtie Austrijas Republikas apsvērumi nemainīja Komisijas viedokli, tā cēla šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu — Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta noteikumu neievērošanu sakarā ar "Hanság" teritorijas nenoteikšanu par ĪAT un "Niedere Tauern" teritorijas nepareizu demarķēšanu

15 Ievadam jāatgādina, ka Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktā dalībvalstīm paredzēts pienākums noteikt šīs direktīvas I pielikumā minēto sugu aizsardzībai

skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas un saskaņā ar šā paša panta 2. punktu dalībvalstis nosaka par ĪAT arī šajā pielikumā neminēto regulāri sastopami migrējošo sugu vairošanās, spalvu mešanas un ziemošanas vietas, kā arī atpūtas vietas migrācijas maršrutā (2003. gada 6. marta spriedums lietā C-240/00 Komisija/Somija, *Recueil*, I-2187. lpp., 16. punkts).

Par *Hanság* teritorijas nenoteikšanu par ĪAT

— Lietas dalībnieku argumenti

16 Komisija apgalvo, pirmkārt, ka Austrijas Republika nav ievērojusi savu pieteikumu noteikt *Hanság* teritoriju [par ĪAT] atbilstoši Putnu aizsardzības direktīvas prasībām. Šī teritorija esot tikusi identificēta kā vispiemērotākā teritorija dažu putnu sugu, proti, lielās sīgas (*Otis tarda*), pļavu lijas (*Circus pygargus*) un purva pūces (*Asio flammeus*), aizsardzībai.

17 Austrijas Republika atbild, ka *Hanság* teritorija šobrīd vairs nevar tikt uzskatīta par Komisijas minēto sugu aizsardzībai vispiemērotāko teritoriju. Citas teritorijas — nevis *Hanság* — esot kļuvušas šīm sugām svarīgākas. Tomēr šī dalībvalsts atzīst, ka šīs teritorijas, uz kuras lielāko daļu sakarā ar tās noteikšanu par *Natura 2000* teritoriju jau attiecas Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2.–4. punktā paredzētais aizsardzības režīms, robežu paplašināšana ir materiāli pamatota. Taču, tā kā uz šo *Natura 2000* teritoriju un tajā esošo putnu sugu populācijām jau attiecoties ar minētajām tiesību normām

iedibinātais aizsardzības režīms, pēc atbildētājas dalībvalsts domām, aizkavēšanās šajā ziņā nerada nekādu risku. Turklāt *Hanság* teritorijā nav notikusi nekāda apstākļu pasliktināšanās. Visbeidzot, ar Burgenlandes federālās zemes valdības 2008. gada 3. jūnija noteikumiem, kas tikuši paziņoti Komisijai, šī teritorija atbilstoši Putnu aizsardzības direktīvai ir noteikta par "*Waasen-Hanság* Eiropas aizsargājamo teritoriju".

18 Tādējādi Austrijas Republika uzskata, ka katrā ziņā Putnu aizsardzības direktīvas pārkāpums vairs nepastāv un līdz ar to būtu pamatota atteikšanās no prasības šajā punktā.

— Tiesas vērtējums

19 Jāatzīmē, ka pirmstiesas procedūras laikā Austrijas Republika ir atzinusi nepieciešamību *Hanság* teritoriju noteikt par ĪAT un darījusi Komisijai zināmu savu nodomu šo teritoriju faktiski noteikt par ĪAT.

20 Turklāt nav strīda, ka pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām *Hanság* teritorija, piemērojot Putnu aizsardzības direktīvu, ar Burgenlandes federālās zemes valdības noteikumiem tika noteikta par "Eiropas aizsargājamo teritoriju".

21 Tādējādi nav apstrīdams, ka *Hanság* teritorija ir ietverta starp teritorijām, kas ir vispiemērotākās attiecīgo putnu sugu, kuras minētas Putnu aizsardzības direktīvas I pielikumā un uz kurām ir atsauce tās 4. panta 1. punktā, aizsardzībai, un ka šī teritorija tādējādi saskaņā ar šo direktīvu ir jānosaka par ĪAT.

22 Tā kā jautājums par to, vai dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, ir jāizvērtē, ņemot vērā situāciju, kāda pastāvēja argumentētajā atzinumā norādītā termiņa beigās, un Tiesa nevar ņemt vērā vēlākas izmaiņas (it īpaši skat. 2007. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-183/05 Komisija/Īrija, Krājums, I-137. lpp., 17. punkts), jāatzīst, ka, tā kā šā sprieduma 20. punktā minētā noteikšana [par ĪAT] notika pēc minētā termiņa beigām, iebildums par *Hanság* teritorijas nenoteikšanu par ĪAT, tādējādi pārkāpjot Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktu, ir pamatots.

23 Iepriekšējā punktā izdarīto secinājumu nevar ietekmēt apstāklis, ka Austrijas Republika tagad Tiesā apgalvo — turklāt nesniegdama saviem apgalvojumiem par to pietiekamus pierādījumus —, ka salīdzinājumā ar kādu citu teritoriju *Hanság* teritorija vairs nevarot tikt uzskatīta par lielās sīgas, pļavu lijas un purva pūces aizsardzībai vispiemērotāko teritoriju.

24 Šo secinājumu nevar likt apšaubīt arī tas — pieņemot, ka tas ir pierādīts, — ka, pirmkārt, liela daļa šīs teritorijas jau bija aizsargāta atbilstoši Dzīvotņu direktīvai *Natura 2000* tīkla ietvaros un, otrkārt, tajā nav notikusi nekāda apstākļu pasliktināšanās. Pirmkārt, tā kā Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas tiesiskie režīmi ir dažādi, dalībvalsts nevar nepildīt pienākumus, kas tai noteikti ar Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punktu, atsaucoties uz pasākumiem, kas šajā direktīvā nav minēti (2007. gada 28. jūnija spriedums lietā C-235/04 Komisija/Spānija, Krājums, I-5415. lpp., 79. punkts). Otrkārt, fakts, ka apstākļi attiecīgajā teritorijā nav pasliktinājušies, neliek apšaubīt dalībvalstīm noteikto pienākumu teritorijas klasificēt kā ĪAT tādēļ, ka ir pieņemti citi īpašas aizsardzības pasākumi (šajā ziņā skat. 2007. gada

13. decembra spriedumu lietā C-418/04 Komisija/Īrija, Krājums, I-10947. lpp., 38. punkts).

Par *Niedere Tauern* ĪAT nepareizu demarķēšanu

— Lietas dalībnieku argumenti

25 Konstatējusi, ka *Niedere Tauern* ĪAT, kuras platība 1999. gadā bija 137 742 hektāri, platība 2001. maijā tika samazināta līdz aptuveni 87 000 hektāru, Komisija apgalvo, ka šīs zonas demarķēšana ir nepietiekama no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punktā paredzēto aizsardzības prasību viedokļa attiecībā pret tajā paredzētajām putnu sugām. Šajā gadījumā runa it īpaši esot par tādām sugām kā Morinella tārtiņš (*Charadrius morinellus*), mednis (*Tetrao urogallus*), bikšainais apogs (*Aegolius funereus*), apodziņš (*Glaucidium passerinum*), melnā dzilna (*Dryocopus martius*), trīspirkstu dzenis (*Picoides tridactylus*), pelēkā dzilna (*Picus canus*), kā arī mežirbe (*Bonasa bonasia*).

26 Saskaņā ar Komisijas teikto Austrijas Republika joprojām neesot zinātniski pierādījusi, ka sākotnējā *Niedere Tauern* demarķēšana ir jāuzskata par tehniski kļūdainu.

27 Austrijas Republika norāda, ka, lai nodrošinātu Morinella tārtiņa aizsardzību, Štīrijas federālā zeme 2008. gadā paplašināja *Niedere Tauern* ĪAT. Turklāt šī paplašināšana,

kuras pamatā ir zinātniski pētījumi, ļaujot izpildīt Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punkta nosacījumus, jo aizsargātajām sugām skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas ir noteiktas par ĪAT.

— Tiesas vērtējums

28 Jāatzīmē, ka *Niedere Tauern* ĪAT, kuras teritorija sakumā tika samazināta no 137 742 hektāriem uz aptuveni 87 000 hektāru tika paplašināta līdz 101 880 hektāriem vēlāk — 2008. gadā, proti, pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa, attiecībā uz kuru, kā ir atgādināts šā sprieduma 22. punktā, jāvērtē Komisijas apgalvotā pienākumu neizpilde, beigām.

29 Kā atzīst pati Austrijas Republika, šīs paplašināšanas iemesls bija prasība nodrošināt Morinella tārtiņa, kas ir Putnu aizsardzības direktīvas I pielikumā minēta suga, pienācīgu aizsardzību.

30 Tādējādi katrā ziņā pietiek konstatēt, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās attiecīgās ĪAT platība bija nepietiekama no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktā paredzēto aizsardzības prasību viedokļa.

31 Tādējādi pirmais iebildums par Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punkta pārkāpumu ir atbalstāms.

Par otro iebildumu — Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar tās 7. pantu, prasību neievērošanu daļai no jau noteiktajām ĪAT paredzētās nepietiekamās tiesiskās aizsardzības dēļ

Par pieņemamību

— Lietas dalībnieku argumenti

32 Austrijas Republika apgalvo, ka Komisija, pirmkārt, ir paplašinājusi prasības priekšmetu un, otrkārt, nav izvirzījusi pietiekamus argumentus, kas pierādītu, ka pastāv konkrēta pienākumu neizpilde attiecībā uz noteiktām aizsargājamām teritorijām.

33 Attiecībā uz pirmo punktu šī dalībvalsts apgalvo, ka, lai gan argumentētais atzinums neattiecās uz "tiesisko regulējumu par [jau noteiktajām] Eiropas aizsargājamām teritorijām", prasības pieteikumā ir minēti arī no šī tiesiskā regulējuma izrietošie attiecīgo direktīvu pārkāpumi. Turklāt argumentētajā atzinumā ietvertie iebildumi esot par pienākumu formulēt aizsardzības mērķus attiecībā uz katru ĪAT, ar saistošu pasākumu palīdzību nodrošināt aizsardzības mērķu izpildi, kā arī izveidot saistošas un pienācīgi popularizētas kartes neievērošanu. Savukārt prasības pieteikumā materiālās prasības attiecībā uz ĪAT tiesisko statusu esot ievērojami paplašinātas tādā ziņā, ka Komisija pieprasa, lai tiesiskajā regulējumā par šīm ĪAT būtu ietverti šīm teritorijām un konkrētām sugām specifiski pienākumi un aizliegumi, kā arī konkrēti pasākumi, lai nodrošinātu atbilstošo Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas noteikumu ievērošanu.

34 Austrijas Republika kā piemēru norāda, ka iebildums par to, ka Štīrijas un Lejasaustrijas tiesiskais regulējums par Eiropas aizsargājamām teritorijām neatbilstot Eiropas Savienības tiesību prasībām, neatbilst argumentētajā atzinumā Komisijas sniegtajam aprakstam. Turklāt attiecībā uz Zalcburgas federālo zemi Komisija papildu brīdinājuma vēstulē neesot norādījusi, ka šīs federālās zemes ĪAT tiesiskais statuss ir nepietiekams, un — turklāt pirmo reizi tikai argumentētajā atzinumā — minējusi vienīgi *Salzachauen* teritoriju kā tādu ĪAT, kam trūkst pietiekama tiesiskās aizsardzības statusa.

35 Attiecībā uz otro punktu Austrijas Republika apgalvo, ka ne argumentētais atzinums, ne prasības pieteikums neļauj saprast, kāda ir Komisijas minētā pienākumu neizpilde un uz kādām ĪAT tā attiecas. Tādējādi šī dalībvalsts nevarot efektīvi aizstāvēties. Turklāt, tā kā nav noteikts pasākumu, kas nepieciešami, lai izpildītu ar Putnu aizsardzības direktīvu un Dzīvotņu direktīvu noteiktos pienākumus, saturs un apjoms, Austrijas Republikai neierobežotu laiku pastāvētu risks, ka tiks ierosināta procedūra, lai tiktu atzīts, ka tā nav izpildījusi pienākumus, kuri izriet no pieņemamā sprieduma par pienākumu neizpildes, kas ir šīs prasības priekšmets, atzīšanu.

36 Tādējādi — un vispirms attiecībā uz Burgenlandes federālo zemi — Komisija neesot precizējusi, kuras ir tās teritorijas, kurām neesot piemērota tiesiskās aizsardzības statusa. Tālāk Komisija vienīgi kvalificējot Augšaustrijas teritoriju tiesisko situāciju kā nepietiekamu. Visbeidzot, attiecībā uz Tiroles federālo zemi Komisija pamatojoties uz *Tiroler Lechtal* teritoriju kā piemēru, lai visas tiesību normas, kas ir pieņemtas Tiroles federālās zemes *Natura 2000* teritoriju aizsardzībai, kvalificētu kā tādas, kas nenodrošina pietiekamu aizsardzības statusu.

37 Pirmajā punktā Komisija atbild, ka prasības pieteikums un argumentētais atzinums būtībā esot identiski jautājumā par iebildumu par daļai jau noteikto ĪAT paredzētā tiesiskās aizsardzības statusa nepietiekamību. Tādējādi pastāvošie tiesību akti par

Eiropas aizsargājamām teritorijām neesot izslēgti no tiesvedības. Turklāt pienākumi un aizliegumi saistībā ar ĪAT Austrijas Republikai esot katrā ziņā saistoši. Tādējādi arguments, ka argumentētā atzinuma izklāstā nav konkrēti izklāstīts iebildums par nepietiekamu aizsardzību Štīrijas un Lejasaustrijas federālo zemju līmenī, varot vienīgi tikt noraidīts. Visbeidzot, lai gan ir taisnība, ka tiesiskā situācija Zalcburgas federālajā zemē nav minēta papildu brīdinājuma vēstulē, šai dalībvalstij neesot pamata secināt, ka iebildums, kas piemēra veidā formulēts par Burgenlandes ĪAT, neattiecas arī uz Zalcburgas federālās zemes tiesisko regulējumu, īpaši attiecībā uz *Salzachauen* teritoriju.

38 Attiecībā uz otro punktu Komisija apgalvo, ka argumentētais atzinums esot jāsaprot plašāk, proti, tādā nozīmē, ka sasniedzamās aizsardzības līmenis tika definēts kvalitatīvi, ar tādu noteiktu prasību palīdzību, kas ļauj Austrijas Republikai skaidri noteikt, kādām ĪAT ir nepieciešami citi transponēšanas pasākumi un kādā formā tiem jābūt. Prasības pieteikumā attiecībā uz katru attiecīgo federālo zemi un ĪAT tas esot paskaidrots precīzāk, tomēr negrozot strīda priekšmetu. Šī dalībvalsts šajā jautājumā esot varējusi viegli aizstāvēties, turklāt tā plaši esot izmantojusi šo iespēju.

39 Visbeidzot, Komisija apgalvo, ka prasības pieteikums neatstāj nekādas šaubas par to, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās nevienai no Burgenlandes un Augšaustrijas federālo zemju ĪAT — kas ir teritorijas, kurām nebija noteikts neviens konkrēts aizsardzības un saglabāšanas mērķis — nebija piemērota tiesiskās aizsardzības statusa. Konkrētu aizsardzības un saglabāšanas mērķu, kas koncentrētos uz katras putnu sugas situāciju, neesamība attiecoties arī uz *Tiroler Lechtal* teritoriju. Turklāt aizsardzības statuss esot nepietiekams šīs federālās zemes iestāžu noteiktajās vienpadsmit *Natura 2000* aizsargājamās teritorijās.

— Tiesas vērtējums

40 Ir jāatgādina, ka prasības par pienākumu neizpildi priekšmets ir noteikts Komisijas argumentētajā atzinumā un tādējādi prasībai ir jābalstās uz tiem pašiem argumentiem un pamatiem, kādi noteikti argumentētajā atzinumā (skat. 2006. gada 9. novembra spriedumu lietā C-236/05 Komisija/Apvienotā Karaliste, Krājums, I-10819. lpp., 10. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru brīdinājuma vēstule, ko Komisija nosūta dalībvalstij, un pēc tam Komisijas nosūtītais argumentētais atzinums nosaka strīda priekšmetu, kas pēc tam nevar tikt paplašināts. Faktiski iespēja attiecīgajai dalībvalstij sniegt savus apsvērumus, pat ja tā nolemj to neizmantot, ir būtiska garantija, kas ir paredzēta Līgumā, un tās ievērošana ir būtisks nosacījums procesa par valsts pienākumu neizpildi norises tiesiskumam. Līdz ar to Komisijas argumentētais atzinums un prasība ir jābalsta uz tiem pašiem iebildumiem, kādi minēti brīdinājuma vēstulē, ar ko uzsākta pirmstiesas procedūra. Pretējā gadījumā šādu pārkāpumu nevar anulēt fakts, ka atbildētāja dalībvalsts ir formulējusi savus apsvērumus, pamatojoties uz argumentēto atzinumu (skat. 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā C-186/06 Komisija/Spānija, Krājums, I-12093. lpp., 15. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Turklāt argumentētajā atzinumā un prasībā ir jāsniedz loģiski un precīzi iebildumi, lai ļautu dalībvalstij un Tiesai precīzi aptvert pārmestā Kopienu tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir nosacījums, kas vajadzīgs, lai minētā valsts varētu lietderīgi izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt, vai pastāv apgalvotā valsts pienākumu neizpilde (skat. iepriekš minēto 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā Komisija/Spānija, 18. punkts).

Par prasības priekšmeta paplašināšanu

43 Pirmkārt, jāatzīst, ka, lai gan argumentētajā atzinumā ir norādītas daudzas ĪAT, kurām trūkst jebkāda īpaša tiesiskā regulējuma, kas Austrijā vispārīgi pastāv kā "noteikumi par Eiropas aizsargājamo teritoriju", kuru mērķis ir aizsargāt attiecīgo putnu populāciju, tas ir formulēts veidā, kas neizslēdz, ka šis atzinums attiecas uz ĪAT, attiecībā uz kurām pastāv "noteikumi par Eiropas aizsargājamo teritoriju". Šajā ziņā var atgādināt, ka pēc minētā argumentētā atzinuma Austrijas Republika informēja Komisiju par to, ka *Flachwasserbiotop Neudenstein* putnu aizsardzības teritorija 2005. gadā ar Karintijas federālās zemes 2005. gada 23. maija noteikumiem (*LGBl.* Nr. 47/2005) ir pasludināta par Eiropas aizsargājamo teritoriju.

44 Otrkārt, jānorāda, ka Komisijas prasības pieteikumā — tiktāl, ciktāl tajā uzskatīts, ka tiesiskajā regulējumā par ĪAT ir jābūt ietvertiem konkrētām teritorijām un sugām specifiski pienākumi un aizliegumi, kā arī konkrēti pasākumi, lai nodrošinātu atbilstošo Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas noteikumu ievērošanu, — būtībā pārņemts argumentētā atzinuma formulējums. Šajā pēdējā ir minēts, ka "vispārīgi [..] aizsardzības mērķu iekļaušanai, t.i., konkrētu putnu sugu un ar to aizsardzību un dzīvotņu atjaunošanu saistīto prasību iekļaušanai līdz ar atbilstošiem pasākumiem un pienākumiem jābūt tiesiskā regulējuma par šīm aizsargājamām teritorijām būtiskam elementam".

45 Treškārt, iebildums par to, ka Štīrijas un Lejasaustrijas federālo zemju pieņemtais tiesiskais regulējums neatbilst Savienības tiesību prasībām, nav ietverts argumentētajā atzinumā un tādējādi ir jāatzīst par nepieņemamu.

46 Attiecībā uz iebildumu par Zalcburgas federālās zemes ĪAT un īpaši *Salzachauen* teritorijas nepietiekamo tiesiskās aizsardzības statusu nav apstrīdēts, ka papildu brīdinājuma vēstulē nav ietverta nekāda norāde par situāciju šajā federālajā zemē, nedz arī, it īpaši, — minētajā teritorijā. Tādējādi prasība ir nepieņemama arī attiecībā uz Zalcburgas federālās zemes ĪAT aizsardzības tiesisko statusu.

47 No iepriekš minētā izriet, ka prasība ir nepieņemama tiktāl, ciktāl tā attiecas uz Zalcburgas, Štīrijas un Lejasaustrijas federālās zemes ĪAT aizsardzības tiesisko statusu.

Par precizitātes un loģiskuma neesamību

48 Nav strīda, ka Komisija Austrijas Republikai pārmet, ka tā daļai jau noteikto ĪAT nav piešķīrusi Savienības tiesību prasībām atbilstošu tiesisko aizsardzību. Šī iebilduma pamatojumam tā izklāsta, kādi, pēc tās domām, ir Austrijā spēkā esošās ĪAT aizsardzības sistēmas trūkumi. Šajā ziņā Komisija vispārīgi precizē savu iebildumu, atsaukdamās uz situāciju dažādās šīs dalībvalsts federālajās zemēs.

49 Tādējādi nešķiet, ka šādi formulētais iebildums būtu neprecīzs vai neloģisks.

50 Turklāt jāatgādina, ka, lai gan argumentētajā atzinumā ir jābūt ietvertam loģiskam un detalizētam to iemeslu izklāstam, kuru dēļ Komisija uzskata, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu no Līguma paredzētajiem pienākumiem, tomēr Komisijai šajā atzinumā nav jānorāda pasākumi, kuri ļautu izbeigt pārmesto valsts pienākumu

neizpildi (skat. 2005. gada 2. jūnija spriedumu lietā C-394/02 Komisija/Grieķija, Krājums, I-4713. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Tāpat Komisijai nav arī pienākuma šādus pasākumus norādīt savā prasības pieteikumā.

51 Apgalvojums par nepietiekamajiem pierādījumiem par ĪAT aizsardzības režīma Burgenlandes, Augšaustrijas un Tiroles federālajā zemē neatbilstību ir jāizskata pēc būtības.

52 Tādējādi jāatzīst, ka prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ir pieņemama šā sprieduma 47. punktā norādītajās robežās.

Par lietas būtību

— Lietas dalībnieku argumenti

53 Komisija apgalvo, ka daļai no Austrijā jau noteiktajām ĪAT nav piešķirta Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar tās 7. pantu, prasībām atbilstoša aizsardzība. Šajā ziņā tā apgalvo, ka no šīm tiesību normām izrietošajiem pienākumiem un aizliegumiem, kam ne vien jābūt konkrētām ĪAT un sugām specifiskiem, bet arī noteiktiem saistošā formā un pietiekami popularizētiem, esot jāietilpst tajā pašā saistošajā tiesību aktā, kurā attiecībā uz katru ĪAT noteiktas aizsargātās sugas un dzīvotnes, kā arī aizsardzības mērķi.

Tādējādi vispārīgi ĪAT aizsardzības tiesiskais statuss esot nepietiekams gadījumā, ja ĪAT noteikšana ir saistīta ar dabas rezervātu vai cita veida teritoriju, kas jau pastāv un kuras aizsargā valsts vai reģionāli pasākumi.

54 Austrijas Republika pirmām kārtām atbild, ka Komisijas apgalvojums, ka pienākumiem un aizliegumiem attiecībā uz dažādām putnu sugām ir jābūt saistošā formā un tie pietiekami jāpopularizē, šajā vispārīgajā formulējumā ir pārmērīgs. Neviena tiesību norma neprasot, lai šie pienākumi un aizliegumi būtu ietverti tajā pašā saistošajā tiesību aktā, kurā attiecībā uz katru ĪAT noteiktas aizsargātās sugas un dzīvotnes, kā arī aizsardzības mērķi. Turklāt argumentam, ka aizsardzības mērķi Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punkta izpratnē jāietver šādā tiesību aktā, neesot nekāda pamata. Visbeidzot, atbildētāja dalībvalsts uzsver, ka, ņemot vērā, ka dabas rezervātu aizsardzība vispārīgi attiecas uz visām dzīvnieku un augu sugām, kā arī to dzīvotnēm un ainavu, aizliegums tās jebkādā veidā apdraudēt ir plašāks nekā aizliegums attiecībā uz "Eiropas aizsargājamajām teritorijām", ar kuru tiek aizsargātas konkrētas sugas un dzīvotnes.

55 Savā iestāšanās rakstā Vācijas Republika apgalvo, ka Putnu aizsardzības direktīvā un Dzīvotņu direktīvā nav prasīts, lai aizsardzības un saglabāšanas pasākumus veidotu konkrēti pienākumi un aizliegumi, proti, tādi, kas saistīti ar noteiktām teritorijām un aizsardzības objektiem. Pat pieņemot, ka dalībvalstīm būtu pienākums noteikt šādus pienākumus un aizliegumus, šajās direktīvās nekādā ziņā neesot ietverti pienākumi attiecībā uz noteiktu konkretizācijas pakāpi. No šīm direktīvām neizrietot arī pienākums dalībvalstīm noteikt saistošus "sasniedzamos aizsardzības mērķus", vēl jo mazāk — definēt šos mērķus tajā pašā tiesību aktā, kurā reglamentēti aizsargājamie objekti un konkrēti aizliegumi, kas jāievēro.

— Tiesas vērtējums

56 Saskaņā ar Tiesas judikatūru Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums noteikt ĪAT tiesiskās aizsardzības statusu, kas var nodrošināt it īpaši tās I pielikumā minēto putnu sugu izdzīvošanu un vairošanos un šajā pielikumā neminētu regulāri sastopamu migrējošo sugu vairošanos, spalvu mešanu un ziemošanu (skat. 1999. gada 18. marta spriedumu lietā C-166/97 Komisija/Francija, *Recueil*, I-1719. lpp., 21. punkts; iepriekš minēto 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā Komisija/Īrija, 153. punkts, un 2008. gada 11. decembra spriedumu lietā C-293/07 Komisija/Grieķija, 22. punkts).

57 Tāpat nav strīda, ka Putnu aizsardzības direktīvas 4. pantā ir paredzēts konkrēti ievirzīts un pastiprināts režīms gan šīs direktīvas I pielikumā minētajām sugām, gan migrējošām sugām, kam pamatā ir tas, ka runa ir attiecīgi par visvairāk apdraudētajām sugām un sugām, kuras ir Eiropas Savienības kopējais mantojums (1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-44/95 *Royal Society for the Protection of Birds*, *Recueil*, I-3805. lpp., 23. punkts; iepriekš minētais 2007. gada 13. decembra spriedums lietā Komisija/Īrija, 46. punkts, un iepriekš minētais 2008. gada 11. decembra spriedums lietā Komisija/Grieķija, 23. punkts).

58 Saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktu, kurā paredzētie pienākumi aizstāj no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 4. punkta pirmā teikuma izrietošos pienākumus attiecībā uz noteiktajām teritorijām, ĪAT aizsardzības tiesiskajam statusam šajās teritorijās jānovērš dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanās, kā arī nozīmīgi traucējumi, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija (skat. 2003. gada 27. februāra spriedumu lietā C-415/01 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-2081. lpp., 16. punkts, un iepriekš minēto 2008. gada 11. decembra spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 24. punkts).

59 Turklāt ĪAT aizsardzība nedrīkst aprobežoties ar aizsardzību pret cilvēka kaitīgo ietekmi, bet tai atkarībā no konkrētā gadījuma ir jāietver arī veicinoši pasākumi teritorijas stāvokļa saglabāšanai vai uzlabošanai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā Komisija/Īrija, 154. punkts).

60 Atbilstoši EKL 249. panta trešajai daļai, kas kļuvusi par LESD 288. panta trešo daļu, direktīvās tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, noteiktas saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauts šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes. No tā izriet, ka Austrijas Republika, tāpat kā jebkura cita dalībvalsts, var izvēlēties, kādā formā un ar kādām metodēm ieviest Putnu aizsardzības direktīvu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā Komisija/Īrija, 157. punkts).

61 Lai gan ir taisnība, ka transponēšanas precizitātei ir īpaša nozīme Putnu aizsardzības direktīvas kontekstā tiktāl, ciktāl kopējā mantojuma pārvalde to teritorijās ir uzticēta attiecīgajām dalībvalstīm (skat. iepriekš minēto 2007. gada 13. decembra spriedumu lietā Komisija/Īrija, 64. un 159. punkts), tā katrā ziņā nevar šīm pēdējām noteikt pienākumu no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punkta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta izrietošos pienākumus un aizliegumus ietvert tiesību aktā, kurā attiecībā uz katru ĪAT tiktu noteiktas aizsargātās sugas un dzīvotnes, kā arī aizsardzības mērķi.

62 Kas attiecas uz minētajiem pienākumiem, attiecībā uz kuriem Komisija apgalvo, ka tiem jābūt veicinošiem un katrai ĪAT un konkrētām sugām specifiskiem, tad no šā sprieduma 59. punkta, kā arī no 2005. gada 20. oktobra sprieduma lietā C-6/04 Komisija/Apvienotā Karaliste (Krājums, I-9017. lpp.) 34. punkta izriet, ka veicinošu pasākumu ĪAT stāvokļa saglabāšanai vai uzlabošanai pieņemšanai nav sistemātiska rakstura, bet gan tie ir atkarīgi no attiecīgās ĪAT konkrētās situācijas.

63 Kas attiecas uz aizliegumiem, kam esot jābūt konkrētām ĪAT un sugām specifiskiem, tad, lai gan ir taisnība, piemēram, ka ĪAT aizsardzība pret indivīdu aktivitātēm, prasa, lai šie indivīdi preventīvi tiktu kavēti veikt iespējami kaitējošas darbības (iepriekš minētais 2007. gada 13. decembra spriedums lietā Komisija/Īrija, 208. punkts), nešķiet, ka šī mērķa sasniegšana katrā ziņā prasa specifisku aizliegumu noteikšanu katrai ĪAT, nedz arī — kā izriet no 2000. gada 7. decembra sprieduma lietā C-374/98 Komisija/Francija (*Recueil*, I-10799. lpp.) 20. punkta — katrai konkrētai sugai.

64 Kas attiecas uz aizsargāto sugu un dzīvotņu identificēšanu katrā ĪAT, jānorāda, ka, tāpat kā ĪAT demarķēšanai jābūt neapstrīdami saistošā formā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Beļģija, 22. punkts), to sugu identificēšanai, kuras ir bijušas pamatā attiecīgās ĪAT noteikšanai, jāatbilst šai pašai prasībai. Ja tas tā nebūtu, pastāvētu risks, ka no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punkta, kā arī no Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar tās 7. pantu, izrietošais aizsardzības mērķis netiktu pilnībā sasniegts.

65 Attiecībā uz aizsardzības mērķi no iepriekš minētā 2000. gada 7. decembra sprieduma lietā Komisija/Francija 20. un 21. punkta izriet, ka tiesiskās aizsardzības statuss, kādam ir jābūt ĪAT, nenozīmē, ka šie mērķi ir jāprecizē katrai sugai, to skatot atsevišķi. Turklāt, ņemot vērā šā sprieduma 60. un 61. punktā teikto, katrā ziņā nevar uzskatīt, ka aizsardzības mērķiem ir jābūt ietvertiem tajā pašā tiesību aktā, kurš attiecas uz noteiktas ĪAT aizsargātajām sugām un dzīvotnēm.

66 Attiecībā uz to ĪAT, kas ir saistītas ar dabas rezervātu vai cita veida noteiktu teritoriju, kas jau pastāv un ko aizsargā valsts vai reģionāli pasākumi, apgalvoto tiesiskās aizsardzības statusa nepietiekamo raksturu jāatgādina — kā norādīts šā sprieduma 57. punktā —, ka Putnu aizsardzības direktīvas 4. pantā ir paredzēts konkrēti ievirzīts

un pastiprināts režīms gan šīs direktīvas I pielikumā minētajām sugām, gan migrējošām sugām. Tāda ir aizsardzības režīma, kādam ir jābūt ĪAT, īpatnība salīdzinājumā ar mazāk stingro Putnu aizsardzības direktīvas 3. pantā visām tajā minētajām putnu sugām paredzēto režīmu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Royal Society for the Protection of Birds*, 19. un 24. punkts). No tā tomēr neizriet, ka vienīgi konkrēti definēts un attiecībā uz katru ĪAT izveidots tiesiskais režīms var efektīvi aizsargāt šāda veida teritoriju.

67 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāatzīst, ka šajā gadījumā iebilduma par atbildētājas dalībvalsts vispārēju Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā, kā arī Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punktā, skatot to kopā ar tās 7. pantu, paredzēto pienākumu neizpildi pamatotība nav tikusi pierādīta.

68 Tādējādi prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi pamatotība ir jāpārbauda attiecībā uz dažādajās federālajās zemēs argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās spēkā esošo tiesisko regulējumu un šā sprieduma 47. punktā precizētajās robežās.

Par Burgenlandes federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

69 Komisija apgalvo, ka, tā kā *Natura 2000* teritorijas nav tikušas pārveidotas par Eiropas aizsargājamām teritorijām un tām nav ticis noteikts šīm pēdējām teritorijām paredzētais tiesiskais statuss, Burgenlandes federālās zemes ĪAT nav adekvāta aizsardzības statusa.

70 Austrijas Republika min zināmas teritorijas, attiecībā uz kurām tā norāda, ka tiek izstrādāti noteikumi, ar kurām tās tiek noteiktas par Eiropas aizsargājamām teritorijām. Vienīgi *Auwiesen Zickenbachtal* teritorija ar Burgenlandes federālās zemes valdības 2008. gada 23. marta noteikumiem esot noteikta par "*Auwiesen Zickenbachtal* Eiropas aizsargājamo teritoriju".

— Tiesas vērtējums

71 Gan no lietas dalībnieku argumentiem, gan no Austrijas Republikas 2007. gada 20. februārī Komisijai par atbildi uz argumentēto atzinumu nosūtītās vēstules izriet, ka tajā noteiktā termiņa beigās Burgenlandes federālajā zemē nebija noteikta neviena ĪAT. Taču otrais iebildums, kā ir norādīts prasības pieteikuma prasījumos, attiecas vienīgu uz jau noteiktām ĪAT.

72 Tātad šim iebildumam tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju šajā federālajā zemē, vispār trūkst priekšmeta, un tas tādējādi ir jānoraida.

Par Vīnes federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

73 Komisija apgalvo, ka šīs federālās zemes četrām ĪAT, kuras tikušas noteiktas tikai 2007. gada 17. oktobrī, trūkst tiesiskā statusa, kas tām piešķirtu pietiekamu aizsardzību.

74 Austrijas Republika atbild, ka šīs ĪAT tiek aizsargātas atbilstoši Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta, kā arī Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta un 7. panta prasībām.

— Tiesas vērtējums

75 Nav ticis apstrīdēts, ka teritorijas, par kurām šajā gadījumā ir runa, argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās nebija tikušas noteiktas par ĪAT.

76 Šādos apstākļos tā paša iemesla dēļ, kāds minēts šā sprieduma 71. punktā, otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju Vīnes federālajā zemē, ir jānoraida.

Par Karintijas federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

77 Pēc Komisijas domām, *Flachwasserbiotop Neudenstein* teritorijas, kas ir Eiropas putnu aizsargājamā teritorija un vienīgā ĪAT, kas bija noteikta pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām, tiesiskais statuss nevar tikt uzskatīts par tādu, kas šai teritorijai piešķir pietiekamu tiesisko aizsardzību, jo iekšējā tiesiskajā regulējumā nav paredzēti ne konkrēti aizsardzības pasākumi un mērķi attiecībā uz konkrētiem putniem, ne arī šīs ĪAT kartogrāfisks attēlojums.

78 Austrijas Republika aprobežojas ar to, ka apstiprina šīs ĪAT pastāvēšanu.

— Tiesas vērtējums

79 Šajā ziņā jānorāda, ka Karintijas federālās zemes valdības 2005. gada 23. maija noteikumu par minēto ĪAT 2. pantā ir noteikts, ka tiktāl, ciktāl šīs pašas valdības 1994. gada 8. novembra noteikumu, kas publicēti šīs federālās zemes *Oficiālajā Vēstnesī* Nr. 92/1994, 2. pantā paredzētie aizsardzības nosacījumi nodrošina pietiekamu aizsardzību, *Flachwasserbiotop Neudenstein* Eiropas aizsargājamajai teritorijai nav jānosaka papildu pienākumi, aizliegumi, atļauju izsniegšanas ierobežojumi un aizsardzības pasākumi.

80 Turklāt šo pašu 2005. gada 23. maija noteikumu 3. pantā ir noteikts, ka tie paredz pielikumā minēto aizsargāto sugu saglabāšanu un attīstību un to aizsardzībai labvēlīga statusa atjaunošanu.

81 Šajā kontekstā, ņemot vērā šā sprieduma 65. punktā minētos apsvērumus un nepastāvot nekādiem pierādījumiem, kas norādītu, ka Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā paredzēto putnu sugu, kurās ietilpst šīs regulas pielikumā minētās sugas, aizsardzības mērķu sasniegšanai šajā gadījumā ir nepieciešami detalizētāki noteikumi nekā Karintijas federālās zemes valdības pieņemtie noteikumi, Komisijas iebildums šajā punktā ir jānoraida.

82 Attiecībā uz apgalvoto minētās ĪAT kartogrāfiska attēlojuma neesamību jāatzīst, ka, lai gan šāds attēlojums var skaidri noteikt teritorijas robežas, tas, kā atzīmējusi ģenerāladvokāte savu secinājumu 84. punktā, nav vienīgā iespējamā un uzticamā teritorijas demarķēšanas forma.

83 Tādējādi Komisijas iebildums ir jānoraida arī šajā punktā.

84 Tādējādi otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju Karintijas federālajā zemē, ir jānoraida.

Par Augšaustrijas federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

85 Komisija apgalvo, ka aizsardzības režīms, kurš ir spēkā vienpadsmit šīs federālās zemes paziņotajās ĪAT, ir nepietiekams. Pirmkārt, nepastāvot nekāds tiesiskais regulējums attiecībā uz *Maltsch*, *Wiesengebiete im Freiwald*, *Pfeifer Anger*, *Oberes Donautal* un *Untere Traun* ĪAT. Otrkārt, tiesiskais regulējums, kas ir piemērojams *Traun-Donau-Auen*, *Ettenau*, *Frankinger Moos*, *Dachstein*, *Unterer Inn* un *Nationalpark Kalkalpen* ĪAT, nesniedzot pienācīgu aizsardzību.

86 Komisija apgalvo, ka attiecībā uz *Ettenau*, *Traun-Donau-Auen* un *Frankinger Moos* ĪAT pastāv vispārīgi noteikumi par dabas rezervātiem, kuri abos pēdējos

gadījumos reglamentējot vienīgi atļautu iejaukšanos. Runājot par *Dachstein*, *Unterer Inn* un *Nationalpark Kalkalpen* ĪAT, uz tām attiecoties specifiski noteikumi par Eiropas aizsargājamām teritorijām, kuros būtībā paredzēts vienīgi vispārējs iejaukšanās aizliegums.

87 Austrijas Republika norāda, ka trūkstošos noteikumus Augšaustrijas federālās zemes valdība šobrīd izstrādā. Tomēr tā atspēko Komisijas apgalvojumu, ka visām šīs federālās zemes ĪAT trūkst pietiekama aizsardzības statusa. Tām ĪAT, kuras šobrīd tiek aizsargātas kā dabas rezervāti, saskaņā ar Augšaustrijas 2001. gada likuma par dabas un ainavu aizsardzību (*Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz 2001*, *LGBl.* Nr. 129/2001) 25. pantu tiek piemērota absolūta aizsardzība, kas pārsniedz Putnu aizsardzības direktīvas prasības. Turklāt šī dalībvalsts kā piemēru ĪAT, kurām ir pietiekams aizsardzības statuss, min *Dachstein* un *Nationalpark Kalkalpen* ĪAT, norādot uz virkni iekšējo tiesību normu, kuras ir konkrēti vērstas uz putnu aizsardzību.

— Tiesas vērtējums

88 Attiecībā *Maltsch*, *Wiesengebiete im Freiwald*, *Pfeifer Anger*, *Oberes Donautal* un *Untere Traun* ĪAT šķiet, ka nekāds atbilstošs tiesiskais regulējums nav ne ticis paziņots Komisijai, ne arī pieminēts tiesvedības laikā Tiesā. Tādējādi Komisijas iebildums par šo ĪAT tiesiskā regulējuma nepietiekamību ir pamatots.

89 Attiecībā uz citu ĪAT tiesisko režīmu jāatzīst, ka, tā kā nav pamatots, ka, ņemot vērā katras attiecīgās teritorijas konkrēto situāciju, šāds režīms ir nepietiekams no atbilstošo Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas prasību viedokļa, Komisija

ar saviem nepietiekami pamatotajiem apgalvojumiem nav pierādījusi sava iebilduma pamatotību un tādējādi tas ir jānoraida.

90 No tā izriet, ka otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju Augšaustrijas federālajā zemē, var tikt pieņemts tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz *Maltsch*, *Wiesengebiete im Freiwald*, *Pfeifer Anger*, *Oberes Donautal* un *Untere Traun* ĪAT.

Par Forarlbergas federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

91 Komisija apgalvo, ka šajā federālajā zemē spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā attiecībā uz ĪAT nav paredzēti ne konkrēti aizsardzības mērķi un pasākumi, ne arī pienākumi vai aizliegumi. It īpaši attiecībā uz *Klostertaler Bergwälder* ĪAT Komisija uzsver, ka aizsardzība, kas šai teritorijai piešķirta ar Forarlbergas federālās zemes valdības pieņemto mežu pārvaldības plānu, ir nepietiekama. Kas attiecas uz *Verwall* ĪAT, tad to konkrēti aizsargājot šīs valdības noteikumi, kas tomēr ir pieņemti pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām un ietver pienākumus, aizliegumus un tiesību normas, kas vērsti uz teritorijas, kā arī tajā esošo aizsargājamo sugu aizsardzību.

92 Austrijas Republika atbild, ka uz *Rheindelta*, *Lauteracher Ried*, *Bangser Ried* un *Matschels* ĪAT attiecas noteikumi par aizsargājamām teritorijām, ar kuriem tiek aizliegti

pasākumi un izmantošana, kas kaitē to sugu dzīvotnēm, kurām šīs teritorijas ir izveidotas, vai rada šīm sugām būtiskus traucējumus. Kas attiecas uz *Klostertaler Bergwälder* ĪAT, tad attiecībā uz to atbilstoši iestāžu norādījumiem tika izstrādāts meža plāns, lai īstenotu aizsardzības pasākumus, kas nepieciešami, lai saglabātu Putnu aizsardzības direktīvas I pielikumā minētajām un šajā teritorijā esošajām putnu sugām labvēlīgu aizsardzības statusu.

— Tiesas vērtējums

93 Jānorāda, ka Forarlbergas federālās zemes valdības noteikumu par dabas aizsardzību (*LGBl* Nr. 36/2003) 13. panta 2. punktā ir prasīts, ciktāl nepieciešams, ar pārvaldības plānu un citu risinājumu palīdzību vai lēmumu vai noteikumu formā paredzēt pasākumus norādīto teritoriju uzturēšanai, attīstīšanai un aizsardzībai atbilstoši īpaši šajās teritorijās klātesošo, Putnu aizsardzības direktīvas I pielikumā minēto putnu sugu ekoloģiskajām prasībām.

94 Minēto noteikumu 14. pantā skaidri paredzēts aizliegums kaitēt, savukārt šo pašu noteikumu 15. pantā paredzēts ietekmes pētījums un vajadzības gadījumā — atļaujas prasība, ņemot vērā aizsardzības mērķus, kas izriet no prasības par pielikumā norādītajām dzīvotnēm un sugām, kuras ir izšķirošas teritorijas noteikšanai, labvēlīgu aizsardzības statusu.

95 Papildus tam attiecībā uz *Rheindelta*, *Lauteracher Ried*, *Bangser Ried*, *Matschels* un *Klostertaler Bergwälder* ĪAT ir paredzēti Austrijas Republikas minētie pasākumi, uz kuriem ir atsauce šā sprieduma 92. punktā.

96 Šādā kontekstā, ņemot vērā īpaši šā sprieduma 65. punktā minētos apsvērumus un nepastāvot nekādiem pierādījumiem, kas norādītu, ka Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktā paredzēto putnu sugu aizsardzības mērķu sasniegšanai šajā gadījumā ir nepieciešamas detalizētākas tiesību normas nekā Forarlbergas federālās zemes valdības pieņemtās, Komisijas iebildums ir jānoraida tiktāl, ciktāl tas attiecas uz šā sprieduma iepriekšējā punktā minētajām ĪAT.

97 Attiecībā uz *Verwall* ĪAT nešķiet, ka atšķirībā no šā sprieduma 95. punktā minētajām ĪAT argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās šī teritorija būtu tikusi kā īpaši tiesiski aizsargāta. Turklāt, tā kā minētā valdība neilgu laiku pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām pieņēma noteikumus, ar kuriem tika paredzēta virkne konkrētu aizsardzības pasākumu, šajā gadījumā ir jāatzīst, ka šī ĪAT līdz šo pasākumu veikšanai nebija pietiekami aizsargāta. Tādējādi prasība šajā ziņā ir pamatota.

98 Līdz ar to otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju Forarlbergas federālajā zemē, ir jāapmierina attiecībā uz *Verwall* ĪAT.

Par Tiroles federālo zemi

— Lietas dalībnieku argumenti

99 Pēc Komisijas domām, šajā federālajā zemē spēkā esošajā vispārīgajā tiesiskajā regulējumā nav noteikts pietiekams aizsardzības statuss tajā esošajām ĪAT. Tiroles federālās zemes valdība gan patiešām esot pieņēmusi noteikumus, kas ietver sarakstu ar vienpadsmit *Natura 2000* teritorijām, bet šajā aktā neesot norādītas ne aizsargātās putnu sugas, ne aizsardzības un saglabāšanas mērķi, nedz arī būtiskie uzvedības noteikumi, kuri ir jāievēro. Neesot konkrētiem aizsardzības mērķiem, tie ir vispārīgi aizstāti ar standarta tehnisko datu sarakstos minēto dzīvotņu un putnu aizsardzību atbilstoši Tiroles federālās zemes 1997. gada likuma par dabas aizsardzību tā 2004. gada 12. maija redakcijā (*LGBl*. Nr. 50/2004, turpmāk tekstā — "*TNSchG*") 14. panta 11. punktam. Komisija it īpaši apgalvo, ka *Tiroler Lechtal* ĪAT aizsardzības statuss esot nepietiekams.

100 Austrijas Republika norāda, ka Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas ieviešana tika integrēta jau attīstītajā aizsardzības sistēmā, kura ietver dabas rezervātus, dabas parkus, ainavas aizsardzības teritorijas, miera zonas un aizsargājamās teritorijas. Šo ieviešanu veidojot šo direktīvu noteikumu piesaistīšana aizsargātajās teritorijās pastāvošajiem noteikumiem un šo noteikumu papildināšana. Šajās aizsargātajās teritorijās esot noteikta virkne aizliegumu, pienākumu un atļauju sistēmu.

101 Pamatojoties uz 2004. gada decembrī pieņemtu projektu, uz visām Tiroles federālās zemes ĪAT attiecoties koordinēta pārvaldība, kas ir domāta katras teritorijas aizsardzības mērķu sasniegšanai, kā arī, lai pastāvīgi nodrošinātu katrā attiecīgajā teritorijā

pastāvošo putnu sugu aizsardzību. Austrijas Republika apgalvo, ka *TNSchG* 14. pantā paredzētais pārejas režīms nodrošina pietiekamu ĪAT aizsardzību līdz aizsardzības mērķu noteikšanai ar specifisku noteikumu palīdzību.

102 Atbildētāja dalībvalsts sīki apraksta *Tiroler Lechtal* ĪAT piemērojamo aizsardzības režīmu un apgalvo, ka tas esot pietiekams no Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas viedokļa.

— Tiesas vērtējums

103 Jāatzīmē, ka saskaņā ar *TNSchG* 3. panta 9. punkta 9) apakšpunktu aizsardzības mērķi ir definēti kā Putnu aizsardzības direktīvas I pielikumā un tās 4. panta 2. punktā minētajām sugām, kas atrodas Eiropas putnu vai to dzīvotņu aizsargājamā teritorijā, labvēlīga aizsardzības statusa atjaunošana.

104 Saskaņā ar *TNSchG* 14. panta 3. punktu minētās federālās zemes valdībai ir pienākums ar noteikumu palīdzību noteikt aizsardzības mērķus katrai *Natura 2000* teritorijai un vajadzības gadījumā — labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanai nepieciešamās tiesību normas un aizsardzības pasākumus.

105 *TNSchG* 14. panta 11. punktā attiecībā uz pārejas periodu līdz šādu noteikumu pieņemšanai paredzēts aizsardzības mērķus pagaidām aizstāt ar dzīvotņu, kā arī savvaļas faunas un floras, tostarp standarta datu veidlapās minēto putnu, aizsardzību.

106 Šāda veida veidlapā, kas paredzēta Komisijas 1996. gada 18. decembra Lēmumā 97/266/EK par formu, kādā sniedzama informācija par *Natura 2000* ierosinātajām

teritorijām (OV 1997, L 107, 1. lpp.), par kuru nav strīda, ka tā saskaņā ar atbilstošajām Tiroles federālās zemes tiesību normām tiek publicēta un var tikt izmantota pret trešajām personām, ir minētas putnu sugas, kas ir bijušas par pamatu attiecīgās teritorijas noteikšanai par ĪAT. Turklāt šajā formulārā tostarp ir ietverts arī teritorijas apraksts, tās kvalitātes un nozīmīguma apskats, ņemot vērā it īpaši Putnu aizsardzības direktīvas aizsardzības mērķus, kā arī šīs teritorijas vērtējums attiecībā uz katru no šīm sugām.

107 Turklāt nav strīda, ka katrā no šīs federālās zemes ĪAT ir noteikta virkne aizliegumu, pienākumu un atļaujas procedūru, kas attiecībā uz katru no šīm teritorijām pastāv papildus vispārējiem atļaujas saņemšanas pienākumiem un likumā noteiktajiem aizliegumiem.

108 Tā, piemēram, no lietas materiāliem izriet, ka dabas rezervātos ir principā aizliegta instalāciju būvniecība vai izvietošana, ceļu un taku būvniecība, paplašināšana vai pārvietošana, zemes rakšanas un aizpildīšanas darbi zemes platībās, atskaitot slēgtas apbūvētas platības, jaunu mežu platību izveidošana, piezemēšanās un pacelšanās laukos, jebkādu nozīmīgu trokšņu radīšana, mēslošana, toksisku vielu un mehānisko transportlīdzekļu izmantošana. ĪAT šiem aizliegumiem pat nāk klāt vispārējs pieejas aizliegums.

109 Ņemot vērā iepriekš minēto, nevar uzskatīt par pierādītu, ka Tiroles federālajā zemē spēkā esošā ĪAT aizsardzības sistēma ir nepietiekama no Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. vai 2. punkta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar tās 7. pantu, viedokļa.

110 Tas it īpaši tā ir attiecībā uz *Tiroler Lechtal* ĪAT, kura tiek aizsargāta arī kā dabas parks un kuras daļa, proti, *Tiroler Lech*, ir noteikta par dabas rezervātu.

111 Iepriekšējos divos punktos minētos secinājumus nevar likt apšaubīt apstāklis, ka *TNSchG* 14. panta 3. punktā ir noteikts, ka Tiroles federālās zemes valdībai ir pienākums ar noteikumu palīdzību noteikt aizsardzības mērķus katrai *Natura 2000* teritorijai. Pat ja šādu sistēmu var uzlabot, tomēr nešķiet, ka šajā gadījumā šajā federālajā zemē jau pastāvošā sistēma būtu nepietiekama no aizsardzības prasību viedokļa.

112 Tādējādi otrais iebildums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz situāciju Tiroles federālajā zemē, ir jānoraida.

113 Attiecībā uz ĪAT, par kurām šajā lietā ir konstatēts, ka tām nav pietiekama aizsardzības tiesiskā statusa, ņemot vērā no atbilstošajiem Putnu aizsardzības direktīvas un Dzīvotņu direktīvas noteikumiem izrietošās prasības, Tiesai nav informācijas, kas tai ļautu noteikt, vai uz sugām, kuru dēļ šīs ĪAT ir tikušas noteiktas, vienlaicīgi attiecas Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. un 2. punkts vai arī tikai viens no tiem.

114 Tādējādi saistībā ar to ir jāatsaucas uz Putnu aizsardzības direktīvas 4. pantu.

115 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāatzīst, ka Austrijas Republika:

— saskaņā ar ornitoloģiskiem kritērijiem pareizi nenosakot *Hanság* teritoriju Burgenlandes federālajā zemē par ĪAT un nedemarķējot *Niedere Tauern* ĪAT Štīrijas federālajā zemē atbilstoši Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta 1. punktam un

— neparedzot *Maltsch*, *Wiesengebiete im Freiwald*, *Pfeifer Anger*, *Oberes Donautal* un *Untere Traun* ĪAT Augšaustrijas federālajā zemē, kā arī *Verwall* ĪAT Forarlbergas federālajā zemē Putnu aizsardzības direktīvas 4. panta un Dzīvotņu direktīvas 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar šīs pēdējās minētās direktīvas 7. pantu, prasībām atbilstošu tiesisko aizsardzību,

nav izpildījusi šajās tiesību normās paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

116 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 3. punkta pirmajai daļai, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tā kā lietas dalībnieku prasības ir apmierinātas tikai daļēji, katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

117 Atbilstoši šī paša reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai Vācijas Federatīvā Republika, kas iestājusies šajā lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Austrijas Republika:

— **saskaņā ar ornitoloģiskiem kritērijiem pareizi nenosakot *Hanság* teritoriju Burgenlandes federālajā zemē par īpaši aizsargājamu teritoriju un**

nedemarķējot *Niedere Tauern* īpaši aizsargājamo teritoriju Štīrijas federālajā zemē atbilstoši Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvas 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību 4. panta 1. punktam un

— **neparedzot *Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal* un *Untere Traun* īpaši aizsargājamajām teritorijām Augšaustrijas federālajā zemē, kā arī *Verwall* īpaši aizsargājamajai teritorijai Forarlbergas federālajā zemē Direktīvas 79/409 4. panta un Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 2. punkta, skatot to kopā ar šīs pēdējās minētās direktīvas 7. pantu, prasībām atbilstošu tiesisko aizsardzību,**

nav izpildījusi šajās tiesību normās paredzētos pienākumus;

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Komisija, Austrijas Republika un Vācijas Federatīvā sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]